

Asia: VN/23899/2023

Arviomuistio päästökauppadirektiivin toimeenpanosta - Uusi EU:n fossiilisten polttoaineiden jakelua koskeva päästökauppa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Omakotiliitto edustaa pientalo- ja vapaa-ajan asukkaita ja toimii kohderyhmän edunvalvojana ja tarjoaa monipuolisia jäsenpalveluita. Olemme valtakunnallinen, poliittisesti riippumaton ja yleishyödyllinen kansalaisjärjestö, jossa on yli 230 jäsenyhdistystä, joihin kuuluu jo 70 000 jäsentä (kotitaloutta). Suomessa on yhteensä noin 1,2 miljoonaa omakotitaloa, joissa asuu noin 2,7 miljoonaa ihmistä. Lisäksi Suomessa on noin 0,5 miljoonaa vapaa-ajan asuntoa, joita käyttää 2,4–2,9 miljoonaa ihmistä.

Esityksen tausta ja tavoite

Fossiilisen polttoaineen jakelua koskevan päästökaupan arviomuistiossa kuvataan direktiivin sisältö, sen mahdollistama liikkumavara sekä kansalliset toteuttamisvaihtoehdot toimeenpanolle ja näiden vaikutukset. Arviomuistiosta saatua lausuntopalautetta hyödynnetään varsinaisen hallituksen esityksen laadinnassa. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2024

Omakotiliiton huomioita

Omakotiliitto ottaa kantaa päästökauppadirektiiviin asumisen näkökulmasta. Suomalaiset omakotitaloissa asuvat ihmiset kuuluvat kaikkiin tuloluokkiin ja on hyvä, että on tehty vaikutusarviota kotitalouksien tilanteeseen. Tunnistaen ilmastotoimien tärkeys, on myös huolehdittava suomalaisten asumismahdollisuudesta ottaen huomioon Suomen maantieteellisen sijainnin ja erityistarpeet esimerkiksi talvella kotien lämmittämisessä.

Omakotiliitto tunnistaa saman ilmiön, että juuri vanhemmissa ja erityisesti öljylämmitteisissä omakotitaloissa voi asua alemmissa tuloluokissa olevia ihmisiä, esimerkiksi eläkeläisiä. Mukana on myös monia yhden tulonsaajan kotitalouksia. Tämä ryhmä on myös haavoittuvampi yleisesti energian hintamuutoksille, sillä Omakotiliiton asumismenotutkimusten mukaan yksinasuvalla eläkkeellä olevassa öljylämmitteisessä omakotitalossa asuvalla naisella menee jo lähes 58 % käytettävissä olevista nettotuloista asumiseen (https://www.omakotiliitto.fi/vaikuttaminen/tutkimukset/asumismenot/asumismenot_2023)

Sama syy estää näitä asukkaita tekemästä energiainvestointeja, esimerkiksi öljylämmityksestä luopumiseksi, koska kotitaloudella ei ole taloudellisia resursseja rahoittaa remonttia. Tästä syystä Omakotiliitto pitää erittäin tärkeänä jatkaa energia-avustuksia ja kehittää järjestelmää entistä paremmin haavoittuvimmassa asemassa oleville kotitalouksille. On tunnistettu, että monella ei ole omavastuuseenkaan mahdollisuutta, joten osa tukimuodoista tulisi suunnata 100 % tukena. Erityisesti tulee jatkaa vähintään entisellä tasolla ikäihmisille suunnattuja energia-avustuksia, joita ollaan parhaillaan leikkaamassa merkittävästi. Lisäksi on huomattava, että moni omakotitaloasukas asuu hajaseuduilla, joissa auto voi olla välttämätön kulkuväline. Näin ollen heihin kohdistuu myös liikenteen päästövähennysten toimet, jotka voivat lisätä kotitalouden taloudellista kustannustaakkaa.

Tästä syystä Omakotiliitto esittää huolensa päästökaupan vaikutuksista asumismenoihin, vaikka tunnistaakin ilmastotoimien tarpeellisuuden. Omakotiliitto esittää, että erityisesti heikoimmassa asemassa oleville kotitalouksille on myös jatkossa tarjolla esimerkiksi energia-avustuksia, joilla on mahdollista siirtyä päästöttömään energiamuotoon.

Omakotiliitto muistuttaa myös asiantuntevan tiedon ja neuvonnan tärkeästä merkityksestä. Pientalo- ja omakotitaloasukkaille on oltava saatavilla riippumatonta ja maksutonta neuvontaa, miten voi parantaa oman talonsa energiatehokkuutta ja muuttaa lämmitysmuotoa fossiilittomaksi.

Jatkamme mielellämme sidosryhmäyhteistyötä asiassa.

Kunnioitavasti Suomen Omakotiliitto ry

Marju Silander Ari Rehnfors
toiminnanjohtaja puheenjohtaja

Silander Marju
Suomen Omakotiliitto ry